

УДК [378.016:811.111]:37.091.31-059.2

© Дерев'янка І. В., Олійник О. В., Бевз Н. В., 2023

<http://orcid.org/0000-0001-5845-2868>

<http://orcid.org/0000-0002-4224-7269>

<http://orcid.org/0000-0002-1925-7485>

<https://doi.org/10.34142/23128046.2023.54.04>

**І. В. Дерев'янка,
О. В. Олійник,
Н. В. Бевз**

ОРГАНІЗАЦІЯ СПІЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Організація спільної навчальної діяльності студентів у процесі вивчення іноземних мов сприяє формуванню їх пізнавальної активності, розвитку особистості, формуванню комунікативних навичок, створенню позитивного морально-психологічного мікроклімату у навчальній групі. У статті розглянуто різні підходи науковців до визначення та організації спільної навчальної діяльності студентів. Визначено зміст спільної навчальної діяльності.

У процесі проведення дослідження встановлено, що останнім часом значно підвищився інтерес до вивчення спільної навчальної діяльності та впливу її на формування пізнавальної активності студентів. І хоча дидактичний і виховний потенціал такої діяльності студентів досить значний, вона в сучасній системі освіти використовується мало. Це зумовлено рядом причин: невідповідністю викладачів, відсутністю загальної концепції систематичного запровадження спільної навчальної діяльності студентів у освітній процес.

Метою статті є визначення важливості організації спільної навчальної діяльності студентів для розвитку особистості, формування їх пізнавальної активності під час вивчення іноземної мови.

У статті під спільною навчальною діяльністю розуміється спільне виконання студентами системи навчальних завдань, що призначені для формування пізнавальної активності на заняттях та під час виконання домашнього завдання. У дослідженні зроблено висновки про те, що організація спільної навчальної діяльності під час проведення занять з іноземної мови також сприяє формуванню навичок толерантного ставлення один до одного, вчить працювати, допомагати та спілкуватися з іншими студентами заради отримання знань, умінь та навичок з предмету, який вивчається, при цьому у студентів змінюється ставлення до вивчення іноземної мови, воно стає більш зацікавленим і емоційно позитивним.

Встановлено, що успішна організація парної, мікрогрупової, групової роботи можлива при створенні таких педагогічних умов, як-от: позитивний

морально-емоційний мікроклімат у взаємовідносинах студентів; цілеспрямована робота викладача щодо підсилення навчальних контактів студентів із різними рівнями розвитку пізнавальної активності; виявлення учнів-організаторів з метою надання їм допомоги в управлінні парною, мікрогруповою та груповою навчальною роботою; розробка відповідного методичного забезпечення: карток з індивідуальними та груповими завданнями, інструктивно-методичних вказівок щодо виконання цих завдань, а для учнів-організаторів – з організації спільної навчальної діяльності в парах та мікрогрупах.

Ключові слова: спільна навчальна діяльність, пізнавальна активність, навчальні завдання, парна робота, груповою робота.

Derevianko I. V., Oliinyk O. V., Bevz N. V. Some Aspects of Organizing Students' Cooperative Work while Learning Foreign Languages. Organizing of students' cooperative work while learning foreign languages shape their cognitive growth, develop personal and communicative skills, create a positive moral and psychological atmosphere in the educational group. The paper is specifically concerned with different approaches of scientists to the organization of cooperative learning. The focus of this study is on defining students' cooperative work. It has been found that the cooperative learning is an instructional method in which students work in small groups doing special assignments to accomplish not only a common learning goals whereas they form their cognitive growth.

It was determined that recently there has been a significant interest to study students' cooperative work and its influence on the formation of students' cognitive growth. Although, the didactic and educational potential of such students' cooperative work is quite significant, it is not used much in the modern educational system. The main causes are as follows: the lack of trained teachers, the lack of a general concept of systematically used special assignments while organizing cooperative work in the educational process.

The purpose of the article is to identify the importance of organizing students' cooperative work in order to shape personality development, form students' cognitive grows while learning foreign languages.

This study concludes that the organization of cooperative work at foreign language classes also contributes to the formation of such skills as tolerance towards other students, train to work, help and communicate with each other in order to acquire knowledge, skills and abilities of the studied subject. The study shows that the successful organizing of cooperative work is carried out by creating the organizational and pedagogical conditions: positive moral and emotional atmosphere among students; teacher's purposeful work to strengthen educational contacts of students with different levels of cognitive grows; identifying of students with a high level of cognitive growth in order to assist them in managing pair, microgroup and group work; the development of appropriate methodological support: cards with individual and group assignments, methodological instructions

with the explanation on how to do these assignments; instructions for students with high cognitive growth how to manage a group work.

Key words: *cooperative work, cognitive growth, assignments, pair work, group work.*

Вступ. Всебічний розвиток особистості, формування пізнавальної активності студентів стає основним завданням закладів вищої освіти. З огляду на це, постає питання про пошук таких форм організації освітньої діяльності студентів, котрі б найбільшою мірою забезпечували даний розвиток. Однією з таких форм є організація спільної навчальної діяльності студентів.

Останнім часом значно підвищився інтерес фахівців до вивчення спільної навчальної діяльності та впливу її на формування пізнавальної активності студентської молоді. І хоча дидактичний та виховний потенціал такої діяльності студентів досить значний, вона в сучасній системі освіти використовується мало. Це зумовлено рядом причин: невідповідністю викладачів, відсутністю загальної концепції запровадження спільної навчальної діяльності студентів у освітній процес, недостатнім теоретичним аналізом проблеми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що розгляду проблеми спільної навчальної діяльності студентів присвячена значна кількість праць, в яких висвітлюються: окремі аспекти впливу спільної роботи на психічний розвиток студентів та засвоєння знань (В. Андрієвська, Г. Балл, Г. Костюк, І. Маргуліс, В. Шпалинський та ін.); види спільної навчальної роботи студентів (М. Артюшина, В. Д'яченко, О. Коваленко, С. Кушнірук, Ю. Мальований, К. Нор, Ю. Фурман та ін.); форми організації навчального співробітництва та їх вплив на афективну та когнітивну складові навчання студентів (Дж. Тібо, Х. Келлі, Д. Джонсон, Р. Джонсон);

Мета та завдання статті полягають у подальшому визначенні важливості організації спільної навчальної діяльності студентів для розвитку особистості, формування їх пізнавальної активності під час вивчення іноземної мови.

Методи дослідження. У статті використані теоретичні методи наукового пізнання, а саме: аналіз та узагальнення наукової літератури.

Результати. Як свідчить аналіз передового педагогічного досвіду, пізнавальна активність студентів, що вивчають іноземну, ефективно формується при організації інтенсивного навчання (Vovk, 2010; Hanatsyn, 2015).

У роботах цих науковців вказується на необхідність організації спільної навчальної діяльності студентів як важливого засобу формування їхньої пізнавальної активності, розвитку особистості.

У психолого-педагогічних працях існують різні підходи до визначення навчальної роботи, що здійснюється при безпосередній взаємодії студентів: групова робота (Hanatsyn, 2015); навчальне співробітництво (Devidson, 2014); спільно-розподільча навчальна діяльність (Singh, 2011); колективно-розподільча навчальна робота (Kikteieva, 2011); спільна навчальна діяльність (Laal, 2011; Lozova, 2002; Piekhot, 2006).

Науковці у своїх дослідженнях керуються терміном «спільна навчальна діяльність», оскільки він є родовим по відношенню до понять «групова» та «колективна» навчальна діяльність.

Взаємопов'язано і вживання термінів «спільна навчальна» та «комунікативна» діяльність. Відомо, що метою комунікативної діяльності є отримання, повідомлення та обмін інформацією. Видами комунікативної діяльності виступають спілкування, навчання, виховання, читання та ін.

Спільна навчальна діяльність – це обмін діяльностями різного виду, втім числі і комунікативною. У сучасній педагогічній науці має місце теза про те, що спільна діяльність включає в себе комунікативну.

У наукових дослідженнях можна зустріти багато різних підходів до трактування змісту спільної діяльності (Hanatsyn, 2015; Devidson, 2014).

Зокрема, науковець Н. Девідсон визначає спільну діяльність як свідому взаємодію двох або кількох людей у процесі досягнення спільної мети у праці, спорті, навчанні, вихованні, управлінні, тощо (Devidson, 2014).

Це визначення, на нашу думку, найбільш повно характеризує особливості спільної діяльності студентів у навчанні.

Слід також відзначити, що дослідники країн Європи та США розглядали спільну діяльність як умову формування умінь вступати у взаємодію та використовувати знання групової динаміки в процесі прийняття рішення, у співробітництві, змаганні, протидії, конфлікті (Laal, 2011; Peng, 2019; Ferdous, 2019). Такий підхід до спільної діяльності зумовлює її розгляд тільки як перспективу покращення управління навчальними групами при формуванні у студентів умінь розв'язувати задачі разом. При цьому вчені часто ігнорували таку важливу характеристику спільної діяльності, як отримання спільного продукту, колегійність (пошук шляхів спільного досягнення загальної мети), а сама спільна діяльність розглядалася як сума індивідуальних діяльностей.

Варто також наголосити на тому, що в окремих працях із психолінгвістики (Maksymenko, 2005) представлено обґрунтування шляхів найбільш ефективного засвоєння іноземної мови у парній та груповій роботі.

Автори відзначають підвищення активності студентів, прояв впевненості у своїх силах в умовах організації систематичної спільної роботи з навчальним матеріалом щодо засвоєння знань, формування вмінь та навичок.

У методичних дослідженнях прикладного характеру отримані цінні дані про розвиток комунікативних навичок при навчанні діалогічному мовленню через організацію комунікативного спілкування. Завдання комунікативного характеру реалізуються студентами у мовленнєвій діяльності, розглядаються у різних ситуаціях, у рольових іграх, що сприяє створенню позитивного морально-психологічного мікроклімату (Hanatsyn, 2015; Kozyriev, 2014; Piekhota, 2006).

У працях М. Козирєва, Л. Орбан-Лембрик, О. Тур комунікативне спілкування ототожнюється з мовленнєвим спілкуванням. При цьому між рівнями спільної діяльності та рівнями спілкування утворюється тісна взаємодія. Спільна навчальна діяльність організовується поступово. Спочатку викладач шляхом бесід безпосередньо організує сприйняття студентами нового матеріалу. Потім під безпосереднім керівництвом викладача проходить засвоєння знань, спільний пошук розв'язання задач у процесі парної, групової та колективної роботи студентів на основі розподілу комунікативних ролей у системі: той, хто навчає – той, кого навчають, той, хто інструктує – той, кого інструктують.

На цьому рівні діяльність найчастіше набувають творчого характеру. Вчені наголошують, що актуальність проявляється в антиципації та перебудові особистості партнера по відношенню до інших учасників на загальній ціннісній основі. Бажання розв'язати спільну проблему допомагає формуванню колективності відносин спільно працюючих людей, а колективність взаємовідносин є сприятливою умовою для досягнення загальної мети (Kozyriev, 2014; Orban-Lembryk, 2014; Tur, 2016).

Згідно висновків окремих психолого-педагогічних досліджень, спільна навчальна діяльність детермінована характером міжособистісних відносин: сумісністю, спрацьованістю, які впливають на взаєморозуміння; взаємною оцінкою; взаємним усвідомленням; задоволеністю партнером, роботою, собою.

Це дозволило окремим науковцям розглядати спільну діяльність у плані її соціальної організації.

Так, у дослідженнях В. Лозової, К. Нор, Л. Глушок та ін. наголошується, що під час організації спільної навчальної діяльності студентів, не тільки краще засвоюються знання, підвищується продуктивність, покращується якість їх роботи, але й удосконалюються і розвиваються внутрішньо-групові взаємовідносини, реалізуються виховні функції навчання (Lozova, 2002; Nor, 1998; Ylushchok, 2010).

Оригінальний підхід до організації освітнього процесу шляхом впровадження колективного навчання запропонувала А. Кіктева. Відповідно до думки цього науковця, навчальний процес – це організація так званої парно-колективної роботи (Kiktieva, 2017).

Аналіз досліджень із проблем організації спільної навчальної діяльності студентів свідчить і про наявність різних підходів до визначення спільного навчання.

Найбільш аргументованими з них є: організація освітнього процесу через колективне навчання; гармонізація міжособистісних відносин студентів у навчальній групі; організація комунікативного (мовленнєвого) спілкування (особливо при вивченні іноземної мови) у навчанні.

Таким чином, під спільною навчальною діяльністю розуміється спільне виконання студентами навчальних завдань, що призначені для формування їх пізнавальної активності, розвитку особистості, навичок спілкування на заняттях та під час виконання домашнього завдання.

Рівень реалізації спільної діяльності суттєво впливає на підвищення пізнавальної активності студентів, сприяє формуванню їх комунікативних навичок і, крім того, формує колективістські взаємовідносини у навчальній групі.

Дослідники різних форм спільної навчальної діяльності (Hanatsyn, 2015; Deinichenko, 2003; Kiktieva, 2017; Lozova, 2002; Nor, 1998) єдині у думці, що ефективне використання парної, мікрогрупової, групової роботи можливе при створенні таких педагогічних умов, як:

- позитивний морально-емоційний мікроклімат у взаємовідносинах студентів;
- цілеспрямована робота викладача по підсиленню навчальних контактів студентів із різними рівнями розвитку пізнавальної активності;
- виявлення учнів-організаторів із метою надання їм допомоги в управлінні парною, мікрогруповою та загальногруповою навчальною роботою;
- розробка відповідного методичного забезпечення: карток з індивідуальними та груповими завданнями, інструктивно-методичних вказівок щодо виконання цих завдань, а для учнів-організаторів – з організації спільної навчальної діяльності в парах та мікрогрупах.

Науковці К. Ганацин, Л. Глушок, О. Пехота, О. Пометун слушно наголошують на тому, що, при організації спільної діяльності викладач повинен володіти методикою визначення завдань для спільної роботи студентів. Для організації спільної роботи студентів найбільш ефективним є виконання завдань, які включають в себе три етапи (по три задачі на кожному). Задачі

одного етапу пов'язані сюжетною єдністю умов та підвищенням складності задачі від першої до третьої. Для розв'язання третьої задачі студенту потрібно володіти навчальним матеріалом, який вивчили за програмою.

При підвищенні пізнавальної активності студентів зростає складність завдань, які пропонуються їм для розв'язання. Ця складність визначається як специфікою предмету, який вивчають, так і сформованістю рівнів пізнавальної активності. Крім того, розв'язання таких завдань сприяє формуванню у студентів спочатку епізодичного, нестійкого, а далі все більш стійкого бажання приступати до розв'язання задач і виконувати навчальні завдання незалежно від того, як це може вплинути на їхню успішність із навчального предмету (Hanatsyn, 2015; Hlushok, 2010; Zhytnytska, 2022; Piekhota, 2006; Pometun, 2003).

При розробці системи завдань, до функцій викладача входить забезпечення інтересу до розв'язання задач, шляхом використання методів стимулювання навчально-пізнавальної діяльності.

Педагоги-практики Л. Глушок, В. Лозова, О. Пехота, О. Пометун зазначають, що одним із важливих принципів спільної роботи є залучення студентів із високим рівнем сформованості пізнавальної активності до виконання функції «студента, який навчає» (який консулює або дає вказівки) в парній або груповій роботі зі студентами з більш низьким рівнем розвитку пізнавальної активності. Під час виконання спільної роботи студент-організатор користується словесними методами: розповідь, бесіда.

При систематичному використанні таких методів, як роз'яснювально-ілюстративний та евристична бесіда, у студента, якого навчали, формуються: 1) елементи уміння знайти і визначити суперечності; 2) уміння перенести алгоритм розв'язання однієї задачі на іншу, умови розв'язання якої відрізняються від першої; 3) з'являється бажання почати розв'язання задачі, виконання якої не передбачено програмою, і результати її розв'язання могли навіть не впливати на його поточну успішність, що, певною мірою, підвищує рівень розвитку пізнавальної активності студента, якого навчили (Hlushok, 2010; Lozova, 2002; Piekhota, 20006; Pometun, 2003).

Обговорення. Аналіз і узагальнення досвіду з питань організації спільної навчальної діяльності студентів засвідчує, що спільна робота сприяє розвитку особистості студента, формуванню у нього таких вольових якостей, як: впевненість, організованість, витримка, рішучість, віра у свої сили, бажання спільно розв'язувати задачі. Змінюється їх ставлення до вивчення іноземної мови: воно стає зацікавленим і емоційно позитивним. Студенти позитивно ставляться до самого процесу розв'язання задач, у них з'являється бажання продовжити розв'язання задачі дома, якщо вони не встигали завершити його під час заняття.

Висновок. У статті розглянуто визначення спільної навчальної діяльності, схарактеризовано її види і вплив на формування пізнавальної активності студентів у процесі вивчення іноземних мов. Установлено, що організація спільної навчальної діяльності під час проведення занять з іноземної мови також сприяє формуванню навичок толерантного ставлення один до одного, вчить працювати, допомагати та спілкуватися з іншими студентами заради отримання знань, умінь та навичок з предмету, який вивчається.

Аналіз наукових праць із методики організації освітнього процесу вказує на важливість використання спільних форм навчання, які прискорюють формування пізнавальної активності студентів, сприяють розвитку особистості, формують повноту та мобільність їхніх знань, умінь і навичок із навчального предмету.

ЛІТЕРАТУРА

- Вовк О. І. Інтенсивне навчання англійської мови. Черкаси: САН, 2010.
- Ганагин К. Групові форми організації пізнавальної діяльності студентів – майбутніх інженерів – на заняттях з англійської мови. *Науковий вісник ВНУ ім. Лесі Українки*, № 1, 2015, С. 42-45
- Глушок Л. М. Застосування інтерактивних методів при викладанні англійської мови у Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії. *Педагогічний дискурс*, № 8, 2010, С. 56–59.
- Дейніченко Т. І. Теорія і практика диференціації в груповій роботі. *Сучасні проблеми дидактики*, № 1, 2003, С. 178-186.
- Житницька А. А. Сторітелінг як метод формування гнучких навичок комунікації майбутніх учителів іноземних мов. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2022. № 52. С. 85-95.
- Козирєв М. П. Комунікативні бар'єри спілкування та шляхи їх подолання. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*, № 1, 2014, С. 201-211
- Кіктева А., Величко С. Використання технології колективного способу навчання на уроках фізики. *Наукові записки*. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти, № 3(12), 2017, С. 131-136
- Лозова В. І., Троцько А. В. Теоретичні основи виховання і навчання: навчальний посібник. Х. : ОВС, 2002.
- Максименко С. Д. Технологія спілкування (комунікативна компетентність учителя: сутність і шляхи формування). К. : Главник, 2005.
- Мальований Ю., Кизенко В. Варіативний компонент змісту освіти у старшій школі: педагогічні засоби впровадження. *Дидактика: теорія і практика*, № 1, 2015, С. 63-67.
- Нор К. Ф. Технологія організації групової навчальної діяльності. Миколаїв: 1998.
- Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія професійної комунікації: навчальний посібник. Чернівці: Книги-XXI, 2010.
- Пехота О. М., Старєва А. М. Особистісне орієнтоване навчання: підготовка вчителя: монографія. Миколаїв: Іліон, 2006.
- Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : науково методичний посібник. К. : А.С.К, 2003.

- Тур О. Комунікативна діяльність майбутнього спеціаліста: сутність та характерні особливості. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, № 5 (59), 2016, С. 219-224.
- Davidson N., Major C. H. Boundary crossings: Cooperative learning, collaborative learning, and problem-based learning. *Journal on Excellence in College Teaching*, № 25(3&4), 2014. P. 7–55.
- Dr. Singh Y., Agrawal A. Introduction to Co-Operative Learning. 2011. Retrived from <https://www.researchgate.net/publication>
- Ferdous T., Karim A. Working in Groups outside the Classroom: Affective Challenges and Probable Solutions. 2019. Retrived from <https://www.researchgate.net/publication>
- Laal M., Ghodsi S. Benefits of collaborative learning. 2011. Retrived from <https://docplayer.net/>
- Peng C. What Can Teachers Do to Make the Group Work Learning Effective. 2019. Retrived from <https://www.researchgate.net/publication>

REFERENCES

- Vovk, O.I. (2010). Intensyvne navchannia anhliiskoi movy. [Intensive Study while learning English] Cherkasy: SAN (in Ukrainian).
- Hanatsyn, K. (2015). Hrupovi formy orhanizatsii piznavalnoi diialnosti studentiv – maibutnikh inzheneriv – na zaniattiakh z anhliiskoi movy. [Group Forms of Organizing the Students' Cognitive activity of Future Engineers in English classes] *Naukovyi visnyk VNU im. Lesi Ukrainky*, 1, 42-45 (in Ukrainian).
- Hlushok, L. M. (2010). Zastosuvannia interaktyvnykh metodiv pry vykladann anhliiskoi movy u Khmelnytskii humanitarno-pedahohichnii akademii. [Using Interactive Methods in teaching English at the Khmelnytskyi Humanitarian and Pedagogical Academy]. *Pedahohichniy dyskurs*, 8, 56–59 (in Ukrainian).
- Zhytnytska, A. A. (2022). Storitelinh yak metod formuvannia hnuchkykh navychok komunikatsii maibutnikh uchyteliv inozemnykh mov. [Storytelling as a method of forming flexible communication skills of future foreign language teachers]. *Teoriia ta metodyka navchannia ta vykhovannia*. № 52. 85-95. (in Ukrainian).
- Deinichenko, T.I. (2003). Teoriia i praktyka dyferentsiatsii v hrupovii roboti. [Theory and Practise in Group Work]. *Suchasni problemy dydaktyky*, 1, 178-186 (in Ukrainian).
- Kozyriev, M. P. (2014). Komunikatyvni bariery spilkuvannia ta shliakhy yikh podolannia. [Communicative Barriers and the Ways of Overcoming them]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, 1, 201-211 (in Ukrainian).
- Kiktieva, A. & Velychko, S. (2017). Vykorystannia tekhnolohii kolektyvnoho sposobu navchannia na urokakh fizyky. [Using the Methods of a Collective work while Learning Physics]. *Naukovi zapysky*. Serii: Problemy metodyky fizyko-matematychnoi i tekhnolohichnoi osvity, 3(12), 131-136 (in Ukrainian).
- Lozova, V. I. & Trotsko, A. V. (2002). Teoretychni osnovy vykhovannia i navchannia: navchalnyi posibnyk. [Theory of Upbrining and Educating: Course Book]. Kharkiv: OVS (in Ukrainian).
- Maksymenko, S. D. (2005). Tekhnolohiia spilkuvannia (komunikatyvna kompetentnist uchytelia: sutnist i shliakhy formuvannia). [Communication Technology of the Teacher's Communicative Competence: Essence and the Ways of Formation]. Kyiv: Hlavnyk (in Ukrainian).
- Malovanyi, Yu. & Kyzenko, V. (2015). Variatyvnyi komponent zmistu osvity u starshii shkoli: pedahohichni zasoby vprovadzhennia. [The Variable Component of the Content of Education in High School: Pedagogical Ways of Implementation]. *Dydaktyka: teoriia i praktyka*, 1, 63-67 (in Ukrainian).
- Nor, K. F. (1998). Tekhnolohiia orhanizatsii hrupovoi navchalnoi diialnosti. [The Ways of Organizing Group Work]. Mykolaiv (in Ukrainian).

- Orban-Lembryk, L. E. (2010). *Psykhologhiia profesiinoi komunikatsii: navchalnyi posibnyk*. [Psychology of Professional Communication: Course Book]. Chernivtsi: Knyhy-KhKhI (in Ukrainian).
- Piekhota, O. M. & Starieva, A. M. (2006). *Osobystisno oriientovane navchannia: pidhotovka vchytelia: monohrafiia*. [Personal Oriented Learning: Teacher Training]. Mykolaiv: Ilion (in Ukrainian).
- Pometun, O. I. (2003). *Suchasnyi urok. Interaktyvni tekhnolohii navchannia: naukovo metodychnyi posibnyk*. [Modern Lesson. Interactive Ways of Teaching: Course Book]. Kyiv: A.S.K (in Ukrainian).
- Tur, O. (2016). *Komunikatyvna diialnist maibutnoho spetsialista: sutnist ta kharakterni osoblyvosti*. [Communicative Work of the Future Specialist: Essence and Features]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*, 5 (59), 219-224 (in Ukrainian).
- Davidson, N. & Major, C. H. (2014). Boundary crossings: Cooperative learning, collaborative learning, and problem-based learning. *Journal on Excellence in College Teaching*, 25(3&4), 7–55.
- Dr. Singh, Y. & Agrawal, A. (2011). Introduction to Co-Operative Learning. Retrived from <https://www.researchgate.net/publication>
- Ferdous, T. & Karim, A. (2019). Working in Groups outside the Classroom: Affective Challenges and Probable Solutions. Retrived from <https://www.researchgate.net/publication>
- Laal, M. & Ghodsi, S. (2011). Benefits of collaborative learning. Retrived from <https://docplayer.net/>
- Peng, C. (2019). What Can Teachers Do to Make the Group Work Learning Effective. Retrived from <https://www.researchgate.net/publication>

Інформація про авторів:

Information about the authors:

Дерев'янюк Інна Володимирівна: ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5845-2868>;
старший викладач кафедри філології,
Харківська державна академія культури,
Бурсацький узвіз, 4, м. Харків, Україна,
61057

e-mail: inna_derevianko@xdak.ukr.education

Олійник Ольга Віталіївна: ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-4224-7269>;
кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент, доцент кафедри філології,
Харківська державна академія культури,
Бурсацький узвіз, 4, м. Харків, Україна,
61057
e-mail: olha_oliinyk@xdak.ukr.education

Бевз Надія Вікторівна: ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1925-7485>;
Кандидат філософських наук, доцент
кафедри філології, Харківська державна
академія культури, Бурсацький узвіз, 4,
м. Харків, Україна, 61057
e-mail: nadiia_bevz@xdak.ukr.education

Derevianko Inna Volodymyrivna: ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5845-2868>;
Senior Lecturer of the Department of
Philology, Kharkiv State Academy of Culture,
Bursatskyi Uzviz, 4, Kharkiv, Ukraine, 61057

e-mail: inna_derevianko@xdak.ukr.education

Oliiynyk Olga Vitaliivna: ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-4224-7269>;
PhD in Social Communication Studies,
Associate Professor, Associate Professor of
the Department of Philology, Kharkiv State
Academy of Culture, Bursatskyi Uzviz, 4,
Kharkiv, Ukraine, 61057
e-mail: olha_oliinyk@xdak.ukr.education

Bevz Nadiia Viktorivna: ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1925-7485>;
PhD in Philosophy, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of
Philology, Kharkiv State Academy of Culture,
Bursatskyi Uzviz, 4, Kharkiv, Ukraine, 61057
e-mail: nadiia_bevz@xdak.ukr.education

Цитуйте цю статтю як: Дерев'янка І. В., Олійник О. В., Бевз Н. В. Організація спільної навчальної діяльності студентів у процесі вивчення іноземної мови. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2023. № 54. С. 40-50

DOI: 10.34142/23128046.2023.54.04

Дата надходження статті до редакції: 24.03.2023

Стаття прийнята до друку: 06.04.2023